

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 312/2011-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti S., a. s., Česká republika, zastúpenej advokátom JUDr. E. Š., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre a jeho rozsudkom sp. zn. 15 Cob/3/2011 z 23. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti S. a. s., **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júna 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len

„krajský súd“) a jeho rozsudkom sp. zn. 15 Cob/3/2011 z 23. februára 2011 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka uzatvorila s fyzickou osobou M. K. (ďalej len „odporca“) 24. februára 2004 zmluvu o dodávke osiva cibule v množstve 1000 kg, ktoré mal odporca dodať do 30. novembra 2005, a následne 21. marca 2004 zmluvu o dodávke osiva petržlenu koreňového v množstve 900 kg, ktoré mal odporca taktiež dodať do 30. novembra 2005. Sťažovateľka uhradila odporcovi zálohový preddavok vo výške 300 000 Sk. Odporca v dohodnutom termíne osivo vyrobil, avšak toto osivo po jeho odskúšaní v Ú. v B. nespĺňalo požadovanú úroveň kvality. Preto podľa názoru sťažovateľky jej nevznikla povinnosť zaplatiť odporcovi zmluvnú cenu za osivo. V nasledujúcom období sa sťažovateľka domáhala vrátenia poskytnutej zálohy, a to aj cestou žalobného návrhu doručeného Okresnému súdu Nitra, ktorý ho svojím rozsudkom č. k. 23 Cb/101/2009-123 z 20. septembra 2010 zamietol a sťažovateľku zaviazal na náhradu trov konania. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky napadnutým rozsudkom potvrdil prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne.

3. Sťažovateľka sa v podanej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia svojich označených práv, k porušeniu ktorých malo dôjsť postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu, predovšetkým z dôvodu, že *„odvolací súd vo svojom rozsudku sa vôbec nezaoberal návrhom na doplnenie dokazovania uvedeným ako odvolací dôvod..., preto nezákonne o odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania, čím zároveň svojím postupom odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom. ... týmto svojím konaním (protiprávnym nenariadením pojednávania) porušil sťažovateľove základné ľudské právo na prerokovanie veci v jeho neprítomnosti, zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a tiež... právo na spravodlivé súdne konanie, zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru...“*. Sťažovateľka svojimi konkrétnymi návrhmi na doplnenie dokazovania mienila docieľiť jeho vykonanie na krajskom súde v rámci odvolacieho konania s dôsledkom odlišného právneho posúdenia merita jej veci, predovšetkým z dôvodov, že *„... súd prvého stupňa síce zistil skutkový stav veci v súvislosti s výrobou zmluvného predmetu plnenia, avšak na jeho základe dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci... súd prvého stupňa neúplne a nesprávne zistil*

skutkový stav veci v súvislosti s poskytnutím zálohovej platby za výrobu osív... v súvislosti s bezdôvodným obohatením... v súvislosti s námietkou premlčania... nakoľko súd prvého stupňa pri rozhodovaní o veci použil ako primárny nesprávny právny predpis (Občiansky zákonník) a úplne vylúčil použitie Obchodného zákonníka...“. Svoju argumentáciu sťažovateľka podporila aj podrobným rozborom skutkových okolností jej právnej veci s väzbou na konkrétne ustanovenia príslušných zákonných noriem.

4. Sťažovateľka v závere svojej sťažnosti spomenula, že v namietaných okolnostiach veci podala dovolanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) *„z dôvodov opatrnosti sťažovateľ... podal dňa 18. 05. 2011 dovolanie, aby mu Ústavný súd... nemohol vytýkať, že nepostupoval podľa § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z.“.*

5. Na základe svojej argumentácie sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné ľudské právo na súdnu ochranu obchodnej spoločnosti S., a. s. ... zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy, základné ľudské právo na prerokovanie veci v jej prítomnosti, zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a základné ľudské právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru..., boli postupom Krajského súdu v Nitre porušené.

2. Ústavný súd... zrušuje rozsudok č. k. 15 Cob/3/2011-162 Krajského súdu v Nitre zo dňa 23. 02. 2011 a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Obchodnej spoločnosti S., a. s. ... sa priznáva finančné zadosťučinenie sumou 500,00 €... .

4. Obchodnej spoločnosti S., a. s. ... priznáva Ústavný súd... trovy konania... sumou 587,40 €... “

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

8. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

9. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý

nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. Podstatou námietok sťažovateľky je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia krajského súdu v jej právnej veci najmä z hľadiska rešpektovania jej práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivý proces) a z neho vyplývajúce (a na neho nadväzujúce) ďalšie práva (bod 1 a 2), v dôsledku porušenia ktorých sa domáhala, ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním dovolania najvyššiemu súdu zrušenia napadnutého rozsudku krajského súdu (bod 3, 4 a 5).

11. Ak sa za tejto situácie domáhala svojho práva jednak na najvyššom súde a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude najprv rozhodovať najvyšší súd.

12. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu napadnutému dovolaním (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04 a jeho body 47 a 48).

13. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľky meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona

o ústavnom súde. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2011